

ASKELEITA KOHTI SOSIAALITYÖN VAIKUTTAVUUTTA

ISON kevätseminaarissa oltiin sosiaalityön vaikuttavuuden jäljillä. Seminaari jatkoi keväällä 2018 käynnistettyä teemaa ja kokosi yhteen 150 asiasta kiinnostunutta sosiaalityön ammattilaista ja asiantuntijaa.

Vaikuttavuus on sosiaalityön tulosten arvioinnissa yhä tärkeämpi tekijä, kertoi THL:n erikoistutkija Pekka Karjalainen. Hän avasi vasta julkistetun [Sosiaalityön tulevaisuus selvityksen](#) sisältöä ja pääkohtia. Karjalainen painotti sosiaalityön ilmiölähtöisyyttä ja sitä, että sosiaalityössä pitää hahmottaa, mitkä ilmiöt vaikuttavat sosiaalityöhön ja sen tarpeeseen. Tämä nostaa esiin rakenteellisen sosiaalityön ja siihen liittyvän tiedontuotannon, verkostoitumisen sekä kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön merkityksen.

Sosiaalityötä ei saa täysin sitoa hallinnollisiin rakenteisiin, koska silloin herkkyys ja ketteryys katoavat. Karjalainen kertoi mielenkiintoisen ratkaisun, miten Pohjois-Karjalassa Martat jossakin paikkakunnalla ovat palkanneet sosiaalityöntekijän. Uudenlainen ajattelutapa on siis mahdollinen. Selvityksen jatkotoimet odottavat nyt uutta hallitusta ja ministeriä, jotta suunniteltuja asioita voidaan viedä käytäntöön.

Sosiaalityön vaikuttavuustutkimusta ei juurikaan ole ja professori Timo Toikko alusti tutkimuksen tärkeydestä. Sosiaalityön vaikuttavuuden mittaaminen ja tutkiminen on haasteellista, koska sosiaalisten tilanteiden merkitys itse toimenpiteessä on suuri ja kokonaiskuvan hahmottaminen työlästä. Vaikka interventio olisi samanlainen, voi kohde ja kohteen toimintaympäristö vaihdella. Miten silloin voi yleistää toimenpiteen vaikuttavuutta? Tämä selittänee sen, miksi suomalaisen sosiaalityön vaikuttavuudesta tiedetään kovin vähän.

Erityisasiantuntija Timo Hankosalu valotti, että suomalaista sosiaalityön vaikuttavuuden tutkimusta löytyy todella niukasti. Ulkomaista tutkimustietoa on sentään jonkin verran. Samoin sosiaalityön rinnakkaisaloilta löytyy jotain sovellettavissa olevaa tietoa. Tutkittu tieto olisi tarpeen, mutta ellei sellaista ole sosiaalityön käyttöön, silloin tapauskohtainen arviointi voisi tulla asiakastyön avuksi.

Seminaarin iltapäivässä pidettiin paneelikeskustelu, johon osallistui sosiaalityöntekijöitä, esimiehiä sekä kehittäjäasiakkaita. Keskustelun otsikkona oli ” Mikä sosiaalityössä auttaa aikuisia ”. Vastaus kysymykseen oli hieman erilainen riippuen siitä, puhuiko työn ammattilainen vai apua saanut asiakas. Yhteistä kuitenkin oli, että kummankin on oltava kohtaamisessa aitoja ja kunnioitettava ihmisyyttä ja inhimillisyyttä molemmin puolin. Sitkeyttä vaaditaan kummaltakin, jotta asiakas pääsee siihen mitä tavoittelee. Kun asiakas on aikuinen, on hänen oma vastuunsa ja toimintansa tavoitteen saavuttamiseksi huomioitava. Aikuisella on myös vahvuuksia, joita voi hyödyntää siinä yhteistyössä, jota asiakas ja työntekijä vievät eteenpäin.

Samaan tapaan nuorten omien vahvuuksien hyödyntämistä korosti Samuli Pietilä Tampereen kaupungilta, missä nuorten arjen asioissa auttaminen on tuottanut hyviä tuloksia. Nuorten kanssa on oltava ketterän joustava ja osattava käyttää näppituntumaa, jotta heidät tavoittaa. Tampereella on kokeiltu WhatsApp-mobiilisovellusta asiakkaiden tavoittamisessa varsin hyvin

kokemuksin. Talousohjauksen merkitys on tunnistettu nuorten taloustaitojen kehittämisen ja vahvistamisen tueksi. ISON Päivi Malinen ja Jutta Koskinen esittelivät Tampereen kokemusten jatkoksi juuri julkaistua [talousohjauksen materiaalipakettia](#) työntekijöille. Saatavilla on myös asiakkaille suunnattu esite, joka kokoaa yhteen taloudellista neuvontaa antavia tahoja ja avun sisältöjä.

Monipuolisen päivän myötä päästiin pari askelta lähemmäs vaikuttavuutta, mutta vielä asiassa riittää pureskeltavaa. Sitä jatketaan ensi syksynä 20.-21.11 2019 Tahkovuorella ISON syysseminaarissa.